

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2CoE/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119431295
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6119431295.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Marcely Malatkej a členov JUDr. Evy Kyselovej a Mgr. Miroslava Mazúcha, v exekučnej veci oprávneného otca: Ing. X. Y., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, právne zastúpeného JUDr. Alenou Babišovou, advokátkou, so sídlom P. XXXX/XX, XXX XX V. V., proti povinnej matke: Bc. Y. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX/XX, XXX XX V., o návrhu oprávneného otca na výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako povinná matka, zastúpenou kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, o odvolaní povinnej matky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 2Em/2/2019-75 zo dňa 05. februára 2020, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 2Em/2/2019-75 zo dňa 05. februára 2020, p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd nariadil výkon rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/234/2017-390 zo dňa 15.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 12CoP/53/2019-477 zo dňa 19.12.2019.

2. Vychádzal zo záveru, že v danej veci bol podaný návrh na nariadenie výkonu uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/234/2017-194 zo dna 31.08.2018. Predmetné neodkladné opatrenie však trvalo do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, t. j. do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/234/2017-390 zo dňa 15.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 12CoP/53/2019-477 zo dňa 19.12.2019. Okresný súd preto rozhodoval o nariadení výkonu uvedeného rozsudku, a to ešte pred vykonaním jednotlivých úkonov a opatrení smerujúcich k dobrovoľnému splneniu povinnosti.

3. Poukázal, že návrh oprávneného smeroval k tomu, aby sa mohol stretávať s maloletou v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu, keďže povinná bráni jeho výkonu. Okresný súd nemal preukázané, že povinná náležite pripravuje maloletú na stretnutia s otcom, zároveň mal preukázané, že nejako nenapomáha realizácii tohto rozhodnutia. Sama uviedla, že maloletá stretnutia s otcom odmieta a ona háji jej najlepší záujem. V dôsledku uvedeného sa styk maloletej s otcom nerealizoval od septembra 2019.

4. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že návrh oprávneného je dôvodný, preto nariadil výkon vyššie citovaného rozsudku. Okresný súd mal preukázané, že povinná nedodržiava svoju povinnosť, ktorá jej bola uložená vykonateľným rozsudkom súdu. Uvedenú skutočnosť mal okresný súd potvrdenú zo spisu Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/234/2017 a správ ÚPSVaR Dolný Kubín, resp. že matka sa súdom uloženej povinnosti dobrovoľne nepodrobuje, a nie je nápomocná pri realizácii styku otca s maloletou. Sama uviedla, že tento styk sa nerealizuje od septembra 2019. Okresný súd pritom nateraz nezistil na jej strane existenciu ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré by

sa tomuto rozhodnutiu nemohla podrobiť. Povinná síce tvrdila, že háji najlepší záujem maloletej, avšak s prihliadnutím k vyjadreniam znalkyne z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a dospelých, z konania Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/234/2017, možno konštatovať, že nie je v najlepšom záujme maloletej styk s otcom nerealizovať úplne, pre prechodný odmietavý postoj maloletej. Je potrebné, aby mala maloletá aj iný vzor v živote ako matku, ktorá sa výchove maloletej zameriava na iné aspekty ako otec. Je potrebné rozvíjať jej vzťah aj k druhému z rodičov, navyše otec prejavuje o kontakt s maloletou skutočný záujem.

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie povinná matka, ktorá uviedla, že nie je pravda, že bráni realizácii styku s maloletou. Dcéra je vždy v stanovený čas riadne pripravená s vecami, svedkami sú jej rodičia, ktorí sú prítomní pri preberaní. Dcéru nijakým spôsobom nemanipuluje, vždy jej vysvetlí, že je piatok, kedy má odísť s otcom. Bohužiaľ dcéra aj napriek jej dohováraniu s otcom nechce odísť, čo mu aj sama povie. Otec si to samozrejme nahráva, takže nahrávky vie poskytnúť súdu. Nijakým spôsobom sa on nesnaží dcéru prehovárať, aby s ním šla, je to len jeho forma pomsty voči nej, nejde mu skutočne o to, aby s ním dcéra išla, potrebuje len to, aby ju šiel udať na políciu, že ona mu bráni v styku. Nejde o jeho skutočný záujem o dcéru, nakoľko od posledného kontaktu dňa 23.08.2019 nebol po dcéru vôbec až do dátumu 01.11.2019. Takto záujem otca o dcéru naozaj nevyzerá. Nedal ani nič telefonicky vedieť. Z jej strany nie je žiadna manipulácia a ovplyvňovanie dcéry. Je to názor dieťaťa po prežití rôznych situácií ešte v dobe, keď ku otcovi chodila, nehovoriac o tom, že ju dňa 23.08.2019 vyhodil z auta pred ich domom na V., keď si ju bol prevziať. V aute dcéru nahrával na mobil a vypočúval, či to všetko čo povedala na súde bola pravda. Po položení otázky, či chce, aby po ňu niekedy prišiel, dcéra odpovedala, že nie. Na to ju vyhodil z auta, dcéra prišla roztrasená za ňou. Zanechalo to v nej psychickú ujmu, nakoľko od toho času jej stále opakuje, že sa bojí čo bude, keď otec niekedy príde. Povinná má dôkazy na to, že dcéru na styk s otcom riadne pripravuje, avšak dcéra toto stretnutie odmieta. Svoju povinnosť dodržiava a súdom uloženej povinnosti sa dobrovoľne podrobuje. Nie je pravda, že nie je nápomocná pri realizácii styku otca s dcérou, avšak po okolnostiach, ktoré sa stali dňa 27.12.2019 má za to, že dcéra sa oprávnene bojí otca a sú dôvody na to, aby sa tieto skutočnosti preverili. Chcela by poukázať na skutočnosti, ktoré majú vplyv na to, prečo dcéra odmieta otca a odmieta k nemu chodiť. Hlavným dôvodom je, že dcéra nemá s otcom vytvorený vzťah. Od narodenia dcéry nechával celú starostlivosť o dcéru jej. Nie je pravda a v plnej miere vyvracia tvrdenie otca, že má s dcérou krásny vzťah. Dcéra sa otca bojí, čo uviedla aj na pohovore dňa 18.02.2020 s kolíznou opatrovníčkou p. U. a psychologičkou p. K. K.. Tento stav, prečo sa ho dcéra bojí, vytvoril sám oprávnený svojím správaním, necitlivým prístupom ku potrebám dcéry, neustálym kamerovaním dcéry, vyhadzovaním dcéry z domu v P. (bydlisko rodičov oprávneného), vyhadzovaním dcéry z auta dňa 23.08.2019 pred ich domom na V. a psychickým nátlakom vo forme kladenia neprimeraných otázok vzhľadom na vek dieťaťa, krikom po dcére, čo tiež uviedla v rozhovore s kolíznou opatrovateľkou. Dcéra veľmi zle znáša príchod otca, je vystresovaná, keď vie, že má prísť otec, sťažuje sa na bolesť brucha a kladie jej rôzne otázky. Takýto psychický stres má na dcéru zlý dopad ako aj na jej zdravotný stav. Rada by zdôraznila fakt, že otcovi nejde o to starať sa o dcéru, ide mu o pomstu voči nej, čo jej povedal dňa 29.12.2019, neustále sa jej vyhráža. Keď mu povedala, že dcéra je na ňu príliš citovo naviazaná, odpovedal, že keď jej tu už nebude (myslel na tomto svete), tak že už nebude na ňu naviazaná. Má o tom dôkaz na nahrávke, kde je to zrozumiteľne počuť. Túto nahrávku predložila polícii, kde podala trestné oznámenie, nakoľko nešlo o prvé vyhrážanie zo strany otca. Preto navrhla psychologické vyšetrenie p. Y., nakoľko takéto jeho správanie jej dáva veľa odpovedí na to, prečo ho dcéra odmieta a začína mať obavy, či vôbec takémuto človeku patrí právo stretávať sa s dieťaťom. V minulosti (máj 2017, bol to dôvod, prečo sa rozhodla odísť s dcérou z Banskej Bystrice) spôsobil dcére psychickú ujmu, dôsledkom čoho boli tiky očí, je o tom lekársky záznam. Po tom, čo odišla k rodičom, aby dcéra nebola v jeho prítomnosti, sa jej stav začal zlepšovať, trvalo to niekoľko mesiacov, kým sa psychicky ukludnila z tohto incidentu. Dcéra je veľmi citlivej povahy, preto každé nevhodné správanie zo strany otca má na ňu zlý dopad. Trvá na tom, aby bol oprávnený vyšetrený odborným psychológom, nakoľko, ak bude pokračovať v takomto správaní, nebude tým ubližovať iba jej, ale v prvom rade Y., a to môže ovplyvniť psychiku na celý život. Na sedení dňa 14.01.2020 na ÚPSVaR Dolný Kubín sa oprávnený priznal, že už mal vybavenú a podpísanú pracovnú zmluvu v Londýne, kam chcel nadobro odísť. Toto tiež vypovedá o psychickom rozpoložení oprávneného. Toto celé je len forma jeho pomsty a nie, že mu ide o to starať sa o dcéru. Dcéra sa na súde dňa 15.08.2019 vyjadrila tak, ako to cítila. Uviedla „ja sa nerada stretávam s otcom, je mi tam zle“. Žiadne citové vydieranie, ako spomenul oprávnený, nemá už žiadne argumenty voči nej, tak skúša všetky iné možnosti. To, že tvrdí, že viedol dlhšie telefonické rozhovory s dcérou, nie je pravda. Nejaké syndrómy, ktoré pomenúva p. Y. sú len ďalšie jeho kroky voči nej, lebo sa nemá čoho

chytiť, on sám nie je psychológ. Na pojednávaní dňa 18.08.2019 si sám požiadal o prítomnosť znalkyne, u ktorej boli na vyšetrení, správal sa voči znalkyni neprímerane a znevážil jej prácu. Jeho arogantné správanie mali možnosť zažiť aj pracovníčky z ÚPSVaR Dolný Kubín, kde ju ako matku osočoval a pred všetkými povedal, že on jej dcéru vezme. Netuší, o akej životnej prehre píše p. Y., lebo jej sa teraz končne žije slobodne, nie je pod jeho psychickým nátlakom. Nie je pravda, že si žiadala výživné 850,- Eur, ďalšie klamstvá, ktorými ju chce osočovať. Všetko je uvedené v spise, vedenom na Okresnom súde v Banskej Bystrici, ako aj v spisoch na ÚPSVaR Dolný Kubín. Pán Y. sa doteraz nevie vyrovnáť so svojou minulosťou a to má veľký dopad na jeho osobnosť a správanie sa voči iným ľuďom. Neváži si ju ako matku. Prejavuje sa u neho výrazné emočné a afektívne reagovanie so sklonom k impulzívnym reakciám, čoho bola svedkom nie raz aj dcéra, keď ešte spoločne bývali v Banskej Bystrici. Pán Y. sa na pojednávaní dňa 15.08.2019 priznal, že z rodinných financií, keď ešte spolu žili, dal 17.000,- Eur na rozbehnutie družstva, lebo jemu nestačil jeden pracovný pomer ako programátor, ale musel si stále dokazovať niečo viac, na úkor rodiny, čoho výsledkom je to, že nemá s dcérou vybudovaný vzťah. O tomto kroku, že investoval peniaze do družstva, nič nevedela, všetko robil poza jej chrbát. Nemohla ani vedieť, koľko zarába. Kontroloval jej bločky po nákupe potravín. Vyhrážal sa jej, že čo sa týka BSM, tak ona nemá nárok na nič. Jemu ostal kompletne zariadený, prerobený 2 izbový byt v Banskej Bystrici, ako aj motorové vozidlo, zobrala si len svoje osobné veci, ako aj dcérine. Toľko by uviedla zo spoločného života s p. Y.. Rada by objasnila aj ďalšie skutočnosti, ak bude potrebné na pojednávaní.

6. K odvolaniu povinnej zaujal, v podaní zo dňa 11.03.2020, stanovisko kolízny opatrovník, ktorý oznámil, že s rodinou a maloletou je vypracovaný plán sociálnej práce a plán výkonu výchovného opatrenia od januára 2020, ktorý bude prvý raz vyhodnotený dňa 25.03.2020. V rodine je stanovená stredná miera ohrozenia dieťaťa. Matka dieťaťa sa nezúčastňuje konzultácií na referáte poradensko-psychologických služieb v zmysle právoplatného (vyššie uvedeného) právoplatného rozsudku. Dňa 18.02.2020 bol vykonaný neformálny pohovor s maloletou za účasti odborného poradcu referátu poradensko-psychologických služieb, pričom maloletá uviedla, že navštevuje 2. ročník základnej školy v Dolnom Kubíne. Na polročnom vysvedčení mala najhoršie známky dvojky. V ten deň bola u lekára, do štvrtka - 20.02.2020 bola v domácom liečení. V piatok - 21.02.2020 mala ísť do školy. Z predmetov v škole ju najviac baví matematika. Cez jarné prázdniny musí prečítať knihu a niečo o nej napísať. S otcom už dlho nie je v kontakte, bojí sa ho, dakedy kričí „eremtete“. Otec má frajerku a tá má 16 ročnú dcéru a oni si začali všimáť iba ju. Keď boli u starkej v P., tak si ju tam nikto nevšimá, iba trochu starká. Bolo to asi, keď mala 6 - 7 rokov. Ešte jej prekáža, že otec s jeho tetou fajčia elektronické cigarety. Fajčia vonku, ale ona to aj tak cíti. Ten pes u starkej v P. je veľký, je hrozný. Za starkou, ani starkým (z P.) jej nie je ľúto. Maloletá by sa s otcom nechcela vôbec stretnúť, ani na chvíľu. Otec ju zakaždým, keď príde k nim, kameruje a raz jej zasvietil do očí. Keby stretla otca na ulici, netešila by sa z toho („V tomto momente sa Y. rozplakala, bolo vidieť, že je ťažké pre ňu o tomto hovoriť“). Chodievala aj do školského klubu, tam je rada. Učí sa s ňou matka, dakedy aj babka. Do novej školy chodí aj jej bratranec P. z Vyšného Kubína. Cez letné prázdniny r. 2019 boli s matkiným kamarátom P. v hoteli. Dobre si s ním rozumie. Vzhľadom na vyjadrenie maloletej, ako aj s ohľadom na to, že povinná sa nezúčastňuje konzultácií na referáte poradensko-psychologických služieb na základe právoplatného rozhodnutia súdu, kde je potrebné pracovať aj s maloletou za účelom posúdenia vzťahu otec - dieťa a následne na ňom pracovať, odporučil súdu, aby v zmysle svojej právomoci prijal voči povinnej reštrikčné opatrenia.

7. Súčasťou tohto podania je aj príloha - Úradný záznam zo dňa 14.01.2020 z pracovného stretnutia konaného dňa 13.01.2020 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, odbore sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Oprávnený v rámci predmetného pracovného stretnutia v podstatnom uviedol, že sa začal stretávať s maloletou od 01.11.2019, ktorá však v prípade, keď po ňu príde, s ním nechce ísť, preto následne odíde. Podľa neho povinná maloleťu na styk riadne nepripravuje. Skutočnosť, že maloletá odmieta ísť s oprávneným, povinná potvrdila s tým, že rešpektuje vôľu maloletej, ktorá má s ním negatívne zážitky z minulosti. Kontakt oprávneného s maloletou sa neuskutočnil od mesiaca august 2019. Maloleťu na styk s oprávneným pripravuje, pred tým, než oprávnený príde, jej aspoň dva dni dopredu oznámi, že je ten čas, kedy sa má s ním stretnúť, na čo maloletá ihneď reaguje záporne.

8. V reakcii na podané odvolanie oprávnený uviedol, že verí, že má pani Y. na svoje tvrdenia náležité dôkazy a v blízkej dobe ich poskytne. Len úvodom by rád doplnil fakty ohľadne posledného víkendy 20.03.2020, kedy skúšal neúspešne volať pani Y. a následne jej odoslal SMS, že je chorý a nepríde. Rovnako tak ostala bez odpovede aj jeho prosba o informácie ohľadne ich zdravotného stavu a o

tom, že by rád Y. počul v telefóne. Dlhodobo mu pani Y. neposkytuje žiadne informácie ohľadne zdravia a Y.inností, či úspechov. Jej posledný telefonický kontakt prišiel pri omeškaní výživného v septembri 2019, kedy na účte nemal dostatok prostriedkov a transakcia neprebehla. Vtedy mu volala dokonca niekoľkokrát s vyhrázaním sa exekútormi. Avšak na jednoduchú otázku, „ako sa má Y.“ mu neodpovedala. Pani Y. uviedla, že je Y. v stanovený čas pripravená. To nie je tak úplne pravda a nezriedka čaká pred dverami neprímerane dlho (od 5 do 20 min). „Pripravené veci“ v slovníku jeho exmanželky predstavuje večne pobalená taška stojaca pri dverách, so starými obnosenými vecami, ktoré si Y. nechce obliecť. Už minulý rok sa mu stávalo, že jej niektoré boli malé, ošúchané, prípadne deravé. Opäť uviedol, že nahrávanie používa hlavne kvôli jej osobným útokom na neho a jeho blízkych pri preberaní, s cieľom vyprovokovať konfrontáciu pred Y.. A musí priznať, že sa jej to občas podarilo. Pri zapnutej kamere od týchto aktivít upustila a preberanie prebieha v ďaleko pokojnejšej forme a bez otvorených provokácií. Na rozdiel od pani Y., nahrávanie neskrýva. Nehovoriac o fakte, že dlhodobo úmyselne buduje traumy z nahrávania u Y.. Niet sa čomu diviť, má čo skrývať. Podľa jeho názoru, je prirodzené, že si rodič svoje dieťa nahráva. Hovoríme tomu spomienka. Ohľadne „vyhodenia“ z auta, nič také sa nestalo a opäť ide len o „dramatizáciu“ skutočnosti s cieľom nájsť zámienku a slúži k manipulácii „všeobecnej“ mienky zo strany pani Y.. V aute s Y. preberal, či budú aj dnes rozbiť skamenelinu ryby ako archeológovia alebo si pustia sopku. Na to jej oznámil svoj zámer odísť pracovať na iný kontinent, že už o ňu nevládze bojovať s matkinou nenávisťou a že mu bude veľmi chýbať. Ďalej to, že mu ublížila tým, čo rozprávala a na súde, že nerozumie, prečo také veci rozprávala. A aj to, že vie, že to nie je pravda a že ju aj tak ľúbi. Chvíľu ešte rozoberali, či bude chodiť aspoň za starkou, keď bude preč a či mu zavolá, keď už má mobil. Keďže už po oznámení, že chce ísť preč, zosmutnela a jej odpovede boli viac strohé, tak jej na záver položil otázku, či si chce užžiť aspoň posledný víkend spolu, povedala, že chce vystúpiť. Pani Y. vo svojom odvolaní tvrdí, že dodržiava súdom uloženú povinnosť. On má osobne za to, že príprava dieťaťa na styk s otcom nezahŕňa len pobalenie a vypreadenie, ale vzhľadom k faktu, že môže byť s dcérou len 4 dni v mesiaci, aj rozvoj a podporu ich vzťahu na diaľku. V čom mu od počiatkov rozvodu pani Y. striedavo bráni. Vzorec jej správania, kedy áno a kedy nie, už dlhšiu dobu nerieši. Mimo to, už psychologický posudok z rozvodu konštatuje, že matka vzťah s otcom u Y. nepodporuje. Či je aktuálny stav odmietania výsledkom manipulácie, nátlaku, či vydierania zo strany matky alebo dôsledok prežitej traumy z naozaj ťažkého rozvodu, je viac otázka na psychológa. Pani Y. dlhodobo klamlivo referuje o tom, že s dcérou nemá vytvorený vzťah. Nie je to pravda a vedľa to potvrdiť tak fotografie ako aj ľudia, ktorí ich poznajú. A to aj napriek tomu, že sa videli len sporadicky až do predbežného súdneho rozhodnutia, kedy sa opäť začali stretávať pravidelne, aj keď len na pár dní v mesiaci. Tu by bola možno na mieste otázka, čo je skutočným dôvodom Y. odmietania. K vyjadreniam ohľadne výživného. Pri pokuse o rozvod na základe dohody komunikovali, že jej poskytne byt v Banskej Bystrici do užívania a bude jej prispievať sumou 100,- Eur mesačne a že sa budú striedať pri Y., aby jej nebrali domov. S touto ponukou nesúhlasila s tým, že ostane u rodičov a chce 200,- Eur mesačne. Súhlasil a jediné o čo ju žiadali bolo, aby mali Y. týždeň on a týždeň ona, s čím nesúhlasila. Po podaní návrhu na rozvod sa pani Y. vyjadrila, že bude požadovať 400,- Eur na Y. a 450,- Eur na seba. Preto uviedol, že požadovala výživné 850,- Eur mesačne. Či to bol skutočný dôvod, prečo sa manželstvo nesnažila zachrániť, aj napriek jej osobným vyjadreniam, môžeme len špekulovať. Chápe, že sa pani Y. snaží vybudovať si základ pre rozdeľovanie BSM, ale o tom, že dal 17.000,- Eur na rozbeh družstva, nič nevie. A verí, že pani Y. vysvetlí svoje nepravdivé tvrdenie. Podľa neho došlo k omylu a je v skutku smutné, že ekonomicky vzdelaný človek nevie, aký je rozdiel medzi výsledkom ekonomickej činnosti a vkladom. Avšak opätovne uviedol, nie sú to jeho peniaze, ako sa márne domnieva pani Y.. Vie, že toto pojednávanie je o Y. a nie o majetkoch. Avšak považoval za nutné objasniť súdu aj skutkový stav k majetku pre BSM. Byť nadobudol pred uzavretím manželstva. Vybavenie bytu už nemá takmer žiadnu hodnotu a auto na tom nie je o nič lepšie. A tento majetkový stav považuje za základ celého problému, ktorý pri rozvode nastal. Má za to, že výživné má slúžiť k zabezpečovaniu potrieb dieťaťa a nie ako kompenzácia straty ekonomického štandardu. Pani Y. má zdravé ruky a pracovať môže. Y. jej v tom nijak nebráni. Osobne nepovažoval „vypovedané“ za až tak dôležité a zvyčajne sa nejako výrazne klamstvom, či polopravdám nebráni. Človek občas povie aj to, čo ho neskôr mrzí a nemyslí to tak. V konečnom dôsledku o skutočnom charaktere človeka vypovedajú jeho činy. On je jednoznačne toho názoru, že dieťa potrebuje oboch rodičov. Nech sú akýkoľvek. Dieťa si samo vyberie, ak k tomu má priestor a dostatok času pre utvorenie vlastného názoru. Chápe, že pre pani Y. bol rozpad manželstva traumatizujúci, u neho to bolo rovnako tak, ale za jeho rozpad môžu obaja. Každý svojím pričinením, nech už to znamená čokoľvek. Y. však za to nemôže. Od počiatku sa snažil konať v najlepšom Y. záujme a rešpektoval aj výstupy a vyhrážky jeho manželky. Pokladal to za „rozvodový folklór“ a snažil sa o kontakt hlavne cez telefón, aby sa rodina pani Y. zmierila so situáciou a s faktom, že ju majú opäť doma. Chápal jej strach z možnej straty Y., lebo vtedy by s veľkou

pravdepodobnosťou, pri získavaní práva na opateru uspel. On, ale naopak dúfal v pokojné riešenie, že sa situácia časom zlepší a že rodičovská láska napokon zvíťazí. Pani Y. vedela, aké je puto medzi nimi s Y., nech pred súdmi tvrdila čokoľvek. Každému predsa musí byť jasné, že dieťa vždy ľúbi oboch rodičov rovnako a potrebuje oboch, aby sa netrápilo. No podľa seba, súdim teba. V tej dobe jeho exmanželku ešte stále považoval za skutočného rodiča, aj napriek tomu, čo si navzájom spôsobovali. Rovnako tak mu hlboká úcta k materinským citom nedovoľovala na niečo také ani len pomyslieť. Žiaľ časom pochopil, akú veľkú chybu spravil. Pani Y. bezohľadne a sebecky postavila svoje osobné záujmy na prvé miesto. S odstupom času ho to neprekvapuje, avšak v tých dňoch to bolo pre neho nemysliteľné a absolútne nepochopiteľné. Dúfal že keď končene pochopí, že jej finančné nároky nie sú reálne a dostane to aj na papieri od súdu, tak sa bude môcť stretávať s Y. normálne. Žiaľ, opäť sa mýlil. Či sa jedná o ublíženie, pomstu, ekonomický prospech alebo je len obeťou vlastných predstáv, či odmietanie jeho ako otca, je už asi v tejto chvíli jedno. To, čo spôsobila Y., už vrátiť nejde a s tým, že Y. pred tým nevedel ochrániť, už bude musieť žiť po zvyšok života on. Nateraz môže len vyjadriť ľútosť nad konaním a správaním tak pani Y., ako aj jej rodičov. Áno, nemá úctu k pani Y.. Úcta nie je vec, čo rastie na strome, tú si človek musí vybudovať činmi, vedomosťami, zručnosťami, jednoducho svojím životom a tým, aký je. A tak, ako ju buduje, tak o ňu môže svojim prístupom prísť. Pre neho osobne si človek, ktorý vedome ubližuje tým, ktorých ľúbi, aby sa cítil lepšie alebo si zlepšil postavenie, úctu nezaslúži. A ak pani Y. presvedčila všetkých naokolo o tom, že si tú úctu zaslúži, nemá im čo zazlievať. Jemu to trvalo viac než 18 rokov, kým bol schopný vidieť jej skutočnú tvár. Dnes však vie, že rozvod bola jediná správna cesta pre nich všetkých. Myslí si, že už nebude dlho trvať, kým to všetko pochopí aj Y.. Možno sa dnes ešte nevie matke vzoprieť a len tíško trpí. Ale jedného dňa... No zatiaľ nedostal šancu vybudovať niečo, kam bude môcť raz prísť, ak to tak bude cítiť. Chápe obavy pani Y., že ak s ním bude naďalej udržiavať kontakt, časom sa obráti proti nej všetko to, čo urobila. Rovnako tak rozumie jej strachu zo straty výhradného postavenia tvorcu Y. duše a názorov a že v takom prípade, časom bude Y. schopná vidieť skutočnosť svojimi vlastnými očami. Je toho názoru, že opakované klamstvo sa môže stať pravdou len za predpokladu, že pravdu nikdy nikto nepovie. To, že nemá dôkazy na svoje tvrdenia, ktoré by vedel súdu predložiť, ešte neznamena, že si to Y. nebude pamätať. Záverom len doplnil, že podľa jeho názoru je skutočným dôvodom odmietania pani Y. a má za to, že tento stav je dôsledkom jej manipulácií, ovplyvňovaní, vydieraní a lživých informácií predkladaných Y.. A otázkou je, či práve ona nie je tá, ktorej sa Y. v skutočnosti bojí. Každý z nás si tvorí názor na základe svojich prežitkov, ktoré sa snaží porovnávať so skutočnosťou. Dieťa je veľmi zraniteľné, keďže vlastných poznatkov a prežitkov má príliš málo, je odkázané na názor svojich vzorov a svojho okolia. Preto považuje za veľmi dôležité, aby malo prístup k obojmu rodičom rovnako. O to dôležitejšie je tento fakt, pri jednostranných rozvodoch, kde sa druhá strana cíti ukrižovaná a svoje komplexy si ventiluje prostredníctvom detí. A aj v prípade, že sa jedná o dvoch rozumných ľudí, ktorí sa snažia svoje deti chrániť, je ťažké neprenášať svoje antipatie k druhému rodičovi na dieťa. Dokonca môže dochádzať k nevedomému ovplyvňovaniu, čo žiaľ, ale nie je Y. prípad, keďže z konania pani Y. je ovplyvňovanie zrejmé a ÚPSVaR dokonca preukázané. Žiaľ tieto skutočnosti začína chápať až teraz, keď je už neskoro. Hľadať kto a kde zlyhal je už teraz podľa všetkého bezpredmetné. Avšak boj o Y. určite nevzdá a myslí si, že je v najvyššom záujme Y., aby minimálne získala alternatívu k výchove pani Y.. Aj keď rešpektuje výchovu pani Y., dlhodobo s ňou nesúhlasí a jej spôsoby a praktiky pri výchove kritizuje a považuje za nevyhnutné poskytnúť Y. aj iný prístup a pohľad na výchovu. Ona sa jedného dňa rozhodne sama, ako bude vychovávať svoje deti. Podstatné je ukázať aj iné cesty. A aj keby jej ostalo len to naše „ľúbiť, ľúbiť, ľúbiť“, či hlúposti ako „Bobo“, ktorého vymyslel on pri meškani vlaku, verí, že jej to aspoň trochu pomôže pri výchove jej detí.

9. Na vyjadrenie oprávneného povinná v rámci odvolacieho konania nereagovala.

10. Kolízny opatrovník v podaní zo dňa 01.04.2020 žiadal, aby bolo ustúpené od odporúčaných reštrikčných opatrení voči povinnej, a to s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z dodatku (tvoriaceho prílohu tohto podania) k jeho vyššie uvedenému vyjadreniu k odvolaniu matky. Z predmetného dodatku vyplývalo, že na základe nesprávne podanej informácie odborným poradcom Mgr. G. K. K. Mgr. U. U. v znení, že „Pani Y. sa nezúčastňuje konzultácií na RPPS“, došlo k pochybeniu zo strany odborného poradcu Mgr. G. K. K.. Tá uviedla nesprávny dátum ďalšej konzultácie pre p. Y., namiesto dátumu 26.02.2020 uviedla omylom dátum 26.03.2020. Uvedenú skutočnosť Mgr. K. K. zistila až 30.03.2020, nakoľko dva týždne predtým bola na OČR s dieťaťom. Správa v znení „matka sa nezúčastňuje konzultácií na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Dolný Kubín“ bola medzitým odoslaná.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65, § 66 CMP a toto rozhodnutie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

12. Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a následne právne posúdenie veci, v tomto smere sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie správnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia poukazuje iba na niektoré ďalšie skutočnosti.

13. Nesporným v prejednávanej veci je, že rodičia maloletej Y. (ďalej len „maloletá“) nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti, návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia bol podaný zo strany otca ako oprávneného (ďalej len „oprávnený“) z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/234/2017 zo dňa 31.08.2018, ktorým bol do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej pod predmetnou spisovou značkou upravený styk oprávneného s maloletou, následne právoplatným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/234/2017 zo dňa 15.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12CoP/53/2019 zo dňa 19. decembra 2019, bol okrem iného upravený styk oprávneného s maloletou tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletou každý páry týždeň v kalendárnom roku v čase od piatku 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod., kedy je oprávnený maloletú v stanovené dni a hodiny od povinnej matky (ďalej len „povinná“) prevziať pred domom povinnej v mieste bydliska maloletej a je povinný maloletú povinnej v stanovené dni a hodiny odovzdať pred domom povinnej v mieste bydliska maloletej s tým, že povinná má povinnosť maloletú na styk s oprávneným riadne pripraviť so všetkými potrebnými vecami a oprávnenému styk s maloletou umožniť, nadväzne na čo bolo relevantné pri rozhodovaní o nariadení výkonu rozhodnutia v časti styku oprávneného s maloletou vychádzať práve z vyššie citovaného meritórneho rozhodnutia, styk oprávneného s maloletou sa však v intenciách uvedených rozhodnutí nerealizoval minimálne už od mesiaca august 2019.

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 376 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

16. Podľa § 377 ods. 1 CMP, proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné.

17. Podľa § 377 ods. 2 CMP, odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti.

18. Civilný mimosporový poriadok vyslovene upravuje, že proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je prípustné odvolanie. Odvolanie proti nariadenému výkonu rozhodnutia však možno odôvodniť len tým, že 1. exekučný titul nie je vykonateľný, alebo 2. okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti. Taxatívne vymedzenie dôvodov odvolania v tomto prípade vyjadruje rešpekt a autoritatívnu silu už vydaného súdneho rozhodnutia. Odvolacie dôvody sa teda môžu týkať len takých skutočností, ktoré by znamenali nemožnosť realizovať výkon rozhodnutia.

19. Pokiaľ sa jedná o prvý odvolací dôvod, povinná nenamietala nevykonateľnosť exekučného titulu. Napriek tomu odvolací súd dodáva, že v prejednanom prípade bolo jednoznačne preukázané, že existuje právoplatný a vykonateľný exekučný titul (rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/234/2017 zo dňa 15.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12CoP/53/2019 zo dňa 19. decembra 2019), ktorým okrem iného bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti povinnej s tým, že oprávnenému bol s maloletou upravený styk.

20. Oprávnený sa svojím návrhom domáha, právne dovoľeným spôsobom a prostriedkami, ochrany svojho práva ako rodič, výkonu rozhodnutia v časti jeho oprávnenia styku s maloletou v stanovené dni a

v stanovené hodiny, keď povinná podľa jeho tvrdenia bráni tomuto styku, neumožňuje jeho realizáciu, na tento ju ani riadne nepripravuje, takýto stav trvá dlhodobo. Oprávnený zároveň zastáva názor, že povinná maloletú svojim spôsobom manipuluje, ovplyvňuje ju, čoho následkom je odmietavý postoj maloletej vo vzťahu k oprávnenému, resp. maloletá s ním nemá záujem (nechce) tráviť čas. Oprávnený v priebehu konania viacerými podaniami poukazoval na konkrétne termíny, v ktorých mu bolo povinnou bránené v realizácii styku s maloletou, posledné podanie sa vzťahuje k mesiacu marec 2020.

21. Povinná v podstate argumentuje náležitou prípravou maloletej na styk s oprávneným, ktorá však k oprávnenému zaujíma odmietavý postoj a nechce s ním odísť, bojí sa ho, nakoľko s ním nemá vytvorený vzťah, povinná ju však žiadnym spôsobom vo vzťahu k oprávnenému nemanipuluje.

22. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka (správy), ktorým zaujal svoje stanovisko k odvolaniu povinnej bolo zistené, že maloletá už nie je dlhší čas s oprávneným v kontakte a jej postoj k oprávnenému je viac menej negatívny, bojí sa ho, („...„dakedy kričí „eremtete““), nechcela by sa s ním vôbec stretnúť, a to ani na chvíľu a keby ho stretla, netešila by sa z toho. Z dodatku k vyjadreniu kolízneho opatrovníka síce vyplýva, že ustúpil od svojho odporúčania prijať reštrikčné opatrenia voči povinnej, z komplexného obsahu jeho podaní produkovaných v tomto konaní je však možné postrehnúť tiež konštatáciu o potrebe pracovať na vzťahu medzi oprávneným a maloletou.

23. Povinnou uvádzané a ani žiadne iné skutočnosti obsiahnuté v súdnom spise podľa názoru odvolacieho súdu nedeclarujú naplnenie znakov druhého odvolacieho dôvodu a teda, že by po vzniku exekučného titulu nastala okolnosť, ktorá by spôsobila zánik uloženej povinnosti. V rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa úpravy stretávania oprávneného s maloletou, neboli zistené žiadne také závažné skutočnosti, ktoré by nasvedčovali v neprospech maloletej pri stretávaní sa s oprávneným, stretávaniu nemôže brániť prechodný odmietavý postoj maloletej, na ktorý poukázal aj okresný súd v dôvodoch svojho uznesenia, ako dôsledok doposiaľ nevytvoreného vzájomného vzťahu s oprávneným. V konečnom dôsledku, k tejto problematike a nad rámec, zaujal krajský súd stanovisko v odsekoch 25. až 26. uznesenia.

24. Súhrnne je preto opodstatnené skonštatovať, že tvrdenia povinnej bez ďalšieho nenapĺňajú charakteristiku zákonom vymedzených dôvodov, ktoré má odvolanie proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia obsahovať. V čase rozhodnutia okresného súdu existovali a aj v súčasnosti existujú predpoklady (vykonateľné rozhodnutie a riadne nesplnenie povinnosti povinnou z neho vyplývajúcu) na vydanie napadnutého uznesenia.

25. Odvolací súd však považuje za potrebné, a to vo vzťahu k obidvom rodičom a ich argumentom obsiahnutých v ich podaniach, zvýrazniť, že prvoradý je vždy záujem (záujmy) maloletého dieťaťa a nie záujmy jeho rodičov, ktoré nastupujú až v ďalšom rade. Jedným z elementárnych záujmov maloletého dieťaťa je, aby napriek rozpadu partnerského vzťahu svojich rodičov malo možnosť vytvoriť si zdravý vzťah k obidvom rodičom, žiť a rozvíjať sa v pokojnej atmosfére, bez potreby konfrontovania sa s ich napätými vzťahmi. Krajský súd je toho názoru, že na obidvoch stranách existujú v tomto smere rezervy, ktoré je potrebné sa snažiť odstrániť čo najskorším zlepšením svojich vzájomných vzťahov a komunikácie v prospech zdravého vývoja ich maloletého dieťaťa. Odvolací súd žiadnym spôsobom nespochybňuje tvrdenia povinnej, že ako matka chce hájiť najlepší záujem maloletej, ktorá aktuálne k oprávnenému prechováva negatívny postoj, avšak na druhej strane je nutné dať možnosť i oprávnenému ako otcovi, aby si vytvoril spontánny a vzájomný citový vzťah so svojou dcérou. Obidvaja rodičia okrem povinností k svojmu dieťaťu majú vždy aj právo stretávať sa s ním, udržiavať príbuzenské vzťahy, prípadne takéto vzťahové väzby rozvíjať. Rodičia nemôžu svoje nezhody, nedorozumenia, či akékoľvek problémy riešiť cez svoje maloleté dieťa, ale sú to práve oni, ktorí majú predovšetkým prihladať na jeho záujmy a hľadať zmierne, konštruktívne riešenie, ktoré je čo najprospešnejšie pre ich maloleté dieťa. Dlhodobo pretrvávajúce nedorozumenia, či konflikty medzi rodičmi, ktoré si riešia prostredníctvom svojho dieťaťa, dieťa veľmi citlivo a stresujúco vníma, čo sa môže odzrkadliť na jeho neskoršom vývoji.

26. Preto úlohou povinnej ako preferenčného rodiča je pripravovať maloletú na stretnutia s oprávneným nielen po materiálnej stránke, ale aj po stránke psychickej, predovšetkým zdôrazňovaním pozitívnej úlohy oprávneného ako otca v živote maloletej, pretože sama povinná ako matka, na ktorú je maloletá výraznejšie citovo naviazaná, sa dokáže značným spôsobom podieľať, resp. pričiniť na budovaní harmonického vzťahu medzi oprávneným a maloletou (nie však podporovaním odmietavého

postoja maloletej k oprávnenému, či ľahostajnosťou k takémuto jej momentálnemu postoju), zlepšením komunikácie s oprávneným, ústretovosťou a maximálnou snahou o realizáciu styku maloletej s oprávneným v súdom stanovených časoch. Naproti tomu úlohou oprávneného je snažiť sa o postupné zlepšovanie komunikácie a vzťahov s povinnou, bez ohľadu na akékoľvek prechádzajúce nedorozumenia a konflikty, rešpektovať povinnú ako osobu, ktorá zohráva nezastupiteľnú úlohu vo výchove maloletej a osobitne nie „len“ snažiť sa realizovať a udržiavať styk s maloletou, ale výrazne a permanentne (s dôrazom na cit a porozumenie) pracovať na vytvorení a následnom rozvíjaní pevného a dôveryhodného vzťahu s maloletou, ktorý sa v súčasnosti nachádza práve nie v ideálnom stave. Už v základnom konaní bola v tomto smere znalkyňou z odboru Psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, odporučená potreba intenzívnejšieho prehĺbenia vzťahu maloletej k oprávnenému a k jeho výchovnému prostrediu, spôsobom postupného hľadania si cesty k maloletej a vytvárania si väzieb s maloletou, zdôrazňujúc a apelujúc na oprávneného, aby si čas a program prispôboval aj záujmom maloletej, jej vôli, potrebám, predstavám, či želaniam a nielen svojim záujmom.

27. Záverom považuje odvolací súd za vhodné poukázať na tzv. mediačnú (zmierovaciu) fázu exekučného konania týkajúceho sa personálnej exekúcie, ktorá za účinnosti Civilného mimosporového poriadku prebieha medzi nariadením výkonu rozhodnutia (prvá fáza) a uskutočnením výkonu rozhodnutia (druhá fáza). V rámci tejto „medzi-fázy“ súd vykonáva úkony a opatrenia smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti. V uvedenom „medzi-štádiu“ konania o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých má konajúci súd za súčinnosti s účastníkmi konania ako aj inými subjektmi dostatočný priestor na voľbu adekvátneho postupu, na základe ktorého možno dosiahnuť splnenie povinností vyplývajúcich z exekučného titulu pred samotným uskutočnením výkonu rozhodnutia súdom.

28. O náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastaví (§ 391 CMP).

29. Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).